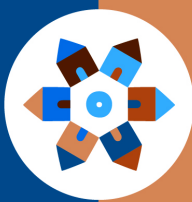

WSPÓLNA

nie znaczy niczyja

Raport z warsztatów w ramach projektu

„Wspólna nie znaczy niczyja” z dn. 22 listopada 2014 r.

W dniu 22 listopada 2014 r. w godzinach 14: 00-19: 00 w Bramie Poznania ICHOT odbyły się warsztaty dla przedstawicieli dla lokalnych społeczności działających na obszarach objętych Miejskim Programem Rewitalizacji i Programem dla Śródmieścia wzdłuż osi: Śródka, Chwaliszewo, Gołębia - Wrocławska, Św. Marcin i Jeżyce. Wśród uczestników znaleźli się lokalni liderzy, przedsiębiorcy oraz członkowie organizacji pozarządowych, aktywni mieszkańcy, artyści. To kolejna inicjatywa podejmowana przez Urząd Miasta Poznania w ramach projektu "Wspólna, nie znaczy niczyja", który jest organizowany przez Stowarzyszenie Forum Rewitalizacji w partnerstwie z Miastem Poznań oraz Wydziałem Architektury Politechniki Poznańskiej. "Wspólna, nie znaczy niczyja" to projekt edukacyjno-kulturalny na rzecz przestrzeni publicznej, realizowany na terenie Poznania od maja 2014 roku do maja 2015 roku. Tematyka projektu nawiązuje do wniosków sformułowanych na III Kongresie Urbanistyki Polskiej, który odbył się w Poznaniu w 2009 roku. Głównym celem realizacji projektu jest zwiększenie świadomości oraz zaangażowania społecznego w działania na rzecz dobra wspólnego jakim jest przestrzeń publiczna poprzez: zwiększenie poziomu wiedzy na temat przestrzeni publicznej, kreowanie pozytywnych i świadomych postaw użytkowników przestrzeni publicznej a przede wszystkim, aktywizację społeczności zamieszkującej rewitalizowane tereny. Więcej informacji o projekcie dostępnych jest na stronie: <http://www.forumrewitalizacji.pl/rewitalizacja/wspolna-nie-niczyja>

Celem warsztatów było umożliwienie uczestnikom: poznania się, „zlokalizowania się” wzajemnie na mapie Poznania, wymiany doświadczeń oraz stworzenia podstaw dla organizacji współpracy, samopomocy i zawiązywania koalicji społecznych na rzecz rewitalizacji. Rozpoczynając warsztaty Pan Lech Podbrez koordynujący pracę Oddziału Rewitalizacji podkreślił, jak ważna jest współpraca z partnerami społecznymi i stworzenie efektywnego systemu współpracy i wymiany informacji. Socjolog Marcin Sadowski prowadzący na Śródce restaurację Hycyka odwołując się do doświadczeń rewitalizacji na Śródce mówił o budowaniu kapitału społecznego i zaufania, bez których trudno

mówić o zaangażowaniu społeczności lokalnych w zmianę, jaką ma wprowadzać proces rewitalizacji. Opowiedział o roli, jaką w sukcesie działań na Śródcie odegrał animator pracujący metodą OSŁ – organizacji społeczności lokalnej. Animator, skonsolidował środowisko, pomógł wyłonić lokalnych liderów i stworzyć sieć współpracujących mieszkańców, przedsiębiorców i artystów. Uczestnicy reprezentujący Śródkę wykorzystali warsztaty, jako możliwość aktualizacji swoich map zasobów i potrzeb oraz planów na przyszłość, pokazując, że faktycznie współpraca społeczności lokalnej działa tu bardzo sprawnie.

Warsztaty krok po kroku

Warsztaty były prowadzone metodami aktywizującymi. Poszczególne ich części prowadzone w zespołach przeplatały się z sesjami wspólnymi pokazującymi perspektywę wszystkich uczestników. Podsumowaniem była sesja wspólna dotycząca planowania przyszłych działań.

Dlaczego chcemy współdziałać? – diagnoza

Uczestnicy wymienili następujące powody motywujące ich do współpracy.

- Miasto nie współdziała z przedsiębiorcami, nie postrzega ich, jako partnerów dla wspólnej realizacji rewitalizacji
- Organizacje społeczne i mieszkańcy powinny być traktowane po partnersku w tworzeniu strategii rewitalizacji, a swoje przyszłe działania powinny budować na zdobytym już doświadczeniu.
- Procesy, z którymi nie jesteśmy w stanie walczyć sami:
 - nadmiar sklepów monopolowych,
 - sieciowe markety zalewające nawet historyczną część Poznania,
 - kluby gogo w reprezentacyjnych przestrzeniach miasta,
 - tworzenie „miasta w mieście” – prywatyzacja przestrzeni osiedla grodzone, centra handlowe, aspołeczne inwestycje deweloperskie niewpisujące się w tkankę miejską,
 - wciąż istniejące bariery przestrzenne,
 - tworzenie nowych, niekonsultowanych ze społecznościami lokalnymi inwestycji „darów architektonicznych”

Kim jesteśmy? - nasze zasoby

Uczestnicy warsztatów stworzyli mapę zasobów i szans na przyszłość.

Mocne strony

- Pomysły i zaangażowanie
- Miejsce, którym dysponujemy
- Umiejętność współpracy podmiotów zaangażowanych w różne projekty i inicjatywy
- Historyczna tkanka miejska – wartość sama w sobie
- Instytucje działające na obszarach objętych rewitalizacją m.in. Centrum Kultury Zamek – ich zasoby, kanały komunikacji, możliwość promocji
- Przedsiębiorcy, którzy chcą się włączyć w działania rewitalizacyjne
- Etos pracy organicznej cechujący Poznaniaków
- Doświadczenie z dotychczas realizowanych działań
- Sieć komunikacji, grupy osób zaangażowanych w rewitalizację, które cyklicznie się potykają

- Zasoby na Śródcie:
 - Lokale, miejsca, przestrzenie: Mobilny Dom Kultury, plac zabaw, boisko, Hyćka, kwiaciarnia, młodzieżowy ośrodek sportowy – wymienialnia, most, mieszkania, sale konferencyjne – Brama Poznania, kino RAJ, poczta, Park Jednego Drzewa, Pakamera Społeczna
 - „Kapitał lokalny”: Stowarzyszenie Przyjaciół Śródki i Okolic Śródeja, Fundacja PUENTA, Stowarzyszenie Pogotowie Społeczne, Wędrowni Architekci, Partnerstwo Lokalne „Republika Śródka”, 4 szkoły (udzielają się w trakcie różnych imprez), 2 kościoły, Pan Gerard Cofta z Rady Osiedla kompetentny i aktywny, dostęp do studentów architektury, psychologii i pracy socjalnej, duża determinacja działaczy śródeckich, lokal Hyćka udostępniany na różne wydarzenia kulturalne, aktywni mieszkańcy, zaangażowany animator społeczności lokalnej, kontakty: UAM, NGO, UMP, umiejętności: pisanie projektów, szukanie grantów, organizowanie warsztatów przedsięwziętych, V Spotkania Wigilijnego na Śródcie w porozumieniu lokalnym, Wędrowni Architekci: architektura krajobrazu, księgowość, dydaktyka, Śródeja: pedagog, fizjoterapeuta, socjolog, trener sztuk walki, pracownik socjalny, edukator praw człowieka, fotograf, fryzjer, angiści, lekarz, kulturoznawca, muzyk, budowlaniec.

Szanse

- Zwiększająca się liczba aktywnych mieszkańców
- Wypracowanie społecznej koncepcji rewitalizacji – wyznaczenie celów i stworzenie programów operacyjnych
- Szansa na budowę sieci podmiotów „realizujących” rewitalizację Miasto, stowarzyszenia, grupy nieformalne, przedsiębiorcy
- Motywacje przedsiębiorców – działania dla społeczności lokalnej połączone z szansą na odniesienie sukcesu zawodowego
- Duże zainteresowanie obszarami objętymi rewitalizacją: turystów, studentów, mieszkańców z innych części Poznania, co jest czynnikiem wspierającym proces rewitalizacji.
- Współpraca z radami osiedli

Co możemy razem zrobić? - nasze pomysły – burza mózgów

Ta część warsztatów była poświęcona ogólnemu sformułowaniu pomysłów na działania.

- Aktywizm, ruchy miejskie – przemiana w podejściu do miasta nie, jako firmy, ale miejsca przyjaznego mieszkańcom (inspiracja ruchem *citta slow*)
- Programy edukacyjne zwiększające kapitał społeczny na obszarach objętych rewitalizacją, wspieranie wychodzenia z patologii
- Wspólne planowanie strategiczne rewitalizacji- koordynacja pracy różnych oddziałów Urzędu Miasta (zajmujących się m.in.: edukacją, kulturą, infrastrukturą, sportem, polityką społeczną etc., udział partnerów społecznych w tworzeniu strategii, jej wdrażaniu i monitorowaniu
- Aktywizacja mieszkańców
- Łatwy dostęp do kultury, Powrót do idei teatrów ulicznych – ożywianie przestrzeni publicznych, szansa na kontakt ze sztuką, nie komercyjna impreza z biletami
- Zmiana podejścia do prawa – regulacje dotyczące przepisów, które blokują proces rewitalizacji (m.in. reprivatyzacja)
- Wspólne zarządzanie miastem przez mieszkańców. Powiększanie pola partycypacji mieszkańców w zarządzaniu miastem nie tylko budżet partycypacyjny,
- Prawo nie powinno być narzędziem interpretowanym przeciw mieszkańcom i przedsiębiorcom, którzy próbują estetyzować swoje otoczenie (np. doniczki na chodnikach, czy markizy), należy przyjąć jasne regulacje dotyczące tych zagadnień. Przywoływano przykłady Niemiec, gdzie ogródki są traktowane, jako wartość, sposób na ożywienie i uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej i urzędnicy z nimi nie walczą.
- Działania animujące przestrzeń publiczną, jako narzędzie budujące lokalną tożsamość, wspomagające rewitalizację.
- Nowe lokale i przestrzenie do działań społeczno-kulturalnych.
- Inwestycje – wspierające rewitalizację.

Sieciowanie pomysłów – pomysły i plany na przyszłość oraz pomysły na dalszą pracę nad pomysłami i ewaluację podejmowanych działań

Z pomysłów i dyskusji pojawiających się na wcześniejszych etapach warsztatów wyłoniono 3 obszary tematyczne:

- Jak współdziałać dla bardziej efektywnej rewitalizacji?
- Przedsiębiorcy – miasto. Współpraca dla rewitalizacji
- Działania społeczno-kulturalne wspierające rewitalizację

Uczestnicy opracowali pomysły porządkujące pomysły dla tych obszarów.

Jak współdziałać dla bardziej efektywnej rewitalizacji?

- Konieczne jest wychodzenie poza „stare” grono osób współpracujących z Miastem w procesie rewitalizacji; które są już często „wypalone” i ich zaangażowanie maleje;

- Stworzenie sieci partnerstw lokalnych dla wszystkich obszarów objętych rewitalizacją, takie partnerstwo powinno być lokalnie zorganizowane wokół zagadnień: kultura, oświata, sport, infrastruktura i działać poprzez lokalnych liderów wspieranych przez etatowego animatora społecznego „menadżera dzielnicy” – etatowego pracownika miasta, bez takiej funkcji wszystkie te procesy będą nieskoordynowane i dużo wolniejsze, ponieważ najczęściej zajmują się tym osoby czynne zawodowe, które w działania rewitalizacyjne angażują się, w swoim ograniczonym zazwyczaj, czasie wolnym. Przykład Śródkki, gdzie przez ostatnie 4 lata działał animator pracujący dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i pracował metodą Organizowania Społeczności Lokalnej, okazał się tu bardzo skuteczny.
- Koalicja ponadlokalna – powinna być budowana w oparciu o sprawnie działającą sieć partnerstw lokalnych i powinna być powiązana z realizacją wieloletnich programów wspierających jej działania, budujących kompetencje i wspierających grantami działania w obszarach rewitalizowanych
- Trzeba zacząć od diagnozy – podstawą i początkiem działań w obszarach objętych rewitalizacją powinno być stworzenie mapy zasobów i potrzeb społeczności lokalnej
- Potrzebna jest strategia i projekty długofalowe – krótkoterminowe projekty są mało skuteczne, ponieważ często się powielają, mieszkańcy, są nimi zmęczeni, nie są w stanie się z nimi identyfikować i często brak jest ich efektów, menadżer obszaru/animator może sprawnie zarządzać projektami, tak, aby się uzupełniały
- Tworzenie sieci miejsc – lokali, przestrzeni, które będą miejscem spotkań i wymiany informacji, czynnikiem usprawniającym działania rewitalizacyjne ze społecznością lokalną.
- Tworzenie narzędzi komunikacyjnych, konsolidujących lokalne środowisko jak np. *namarcinie.pl* – często jednak odczuwany jest brak wsparcia zewnętrznej, neutralnej osoby, właśnie animatora, menadżera, bo wśród aktywnie działających podmiotów, często występują sprzeczne pomysły, wizje, sposoby działania.
-
- Wzmacnianie mechanizmów partycypacji społecznej, respektowanie wyników konsultacji społecznych. Jasne komunikowanie mieszkańcom, jak ich zdanie zostanie uwzględnione, czy faktycznie będzie głosem doradczym w procesie podejmowania decyzji. Także zdanie Rad Osiedli wyrażane w konsultacjach społecznych szczególnie w odniesieniu do nowych inwestycji powinno być bardziej uwzględniane (lokalizacja zieleńców, remonty przestrzeni publicznych, fontanny, place zabaw)
- Łączenie w pary aktywnych mieszkańców z doświadczonymi aktywistami, ekspertami, animatorami
- Miasto – zapewnianie wsparcia ekspertów dla partnerstw lokalnych, np. w ramach współpracy z uczelniami

Przedsiębiorcy – miasto. Współpraca dla rewitalizacji

- Polityka czynszowa – z odczuciu przedsiębiorców ZKZL działa dla zysku, a nie wspiera usług ważnych społecznie, a czynsze w lokalach miejskich są wyższe od komercyjnych, brak tu spójności w działaniach Miasta, lokale usługowe i mieszkalne, to kluczowe zagadnienie dla rewitalizacji.
- Usprawnienie komunikacji miasto – przedsiębiorcy. Struktura urzędu jest dla przedsiębiorców niezrozumiała, nie wiedzą, jaka jest droga „pisma”, „wniosku”, „podania”. Zbiurokratyzowana struktura utrudnia komunikację w ważnych i często niecierpiących zwłoki kwestiach – związanych np. z sezonowością prowadzonej działalności, czy okresem remontów.
- Strategia współpracy przedsiębiorcy-miasto– np. działania dotyczące estetyzacji przestrzeni
- Tworzenie inicjatyw takich jak *namarcinie.pl* Sposób współdziałania, który z jednej strony animuje ulicę, proponuje działania społeczno-kulturalne, a z drugiej promuje działających tu przedsiębiorców
- Wyznaczanie krótko i długoterminowych celów, obszarów problemowych, gdzie przedsiębiorcy mogą działać sami (np. pomysł muzycznego podwórka/ kamienicy w ramach *namarcinie.pl*) i takich, w których potrzebne jest wsparcie Miasta
- Nie tylko Miasto jest dla przedsiębiorców partnerem – bardzo istotne jest nawiązanie współpracy z radami Osiedli.

- Koalicja dotycząca sklepów z alkoholem - pomysł by zysk z pozwoleń na sprzedaż alkoholu był inwestowany w walkę z alkoholizmem i wspieranie rodzin, gdzie taki problem występuje i szerzej dzieci potrzebujących pomocy z danego obszaru.
- Wzmacnianie kompetencji we wnioskowaniu o dofinansowania – granty miejskie, ale także te ze środków zewnętrznych.
- Promowanie „przedsiębiorców z misją”, takich angażujących się w sprawy społeczności lokalnej
- Podejmowanie działań przez przedsiębiorców działań wspólnie z miastem np. pomysł Café Misja na Audio przewodnik po kolegium Jezuickim

Działania społeczno-kulturalne wspierające rewitalizację

Pomysły dotyczące wszystkich obszarów.

- System powiadamiania o działaniach społeczno-kulturalnych w różnych obszarach objętych Miejskim Programem Rewitalizacji
- Poszukiwanie i usprawnianie kanałów informacyjnych w docieraniu z informacją do mieszkańców
- Tablice informacyjne w dzielnicach z bezpłatnym dostępem dla mieszkańców, organizacji, przedsiębiorców organizujących działania społeczno-kulturalne, tablice muszą mieć wyznaczonych zarządców z przedstawicieli społeczności lokalnych
- Wykorzystywanie narzędzi internetowych w tym zakładki aktualności na miejskiej stronie rewitalizacji
-

Wizja i działania dla Śródki

Lobbowanie na rzecz inwestycji, które są w stanie wprowadzić zmianę przestrzenną podnoszącą jakość życia społeczności lokalnej:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla Śródki
- I rama (2020)
- hala sportowa
 - Realne plany dla Śródki
- park kulturowy
- spółdzielnia socjalna składająca się z bezrobotnych mieszkańców Śródki
- środowe targi
- festiwal muzyki śródeckiej
- miejsce edukacyjno kulturowo społeczne
- rynek śródecki
- osiedle społeczno artystyczne
- parking podziemny na 5 000 aut
- dom kultury

- warsztat historyczny
- fontanna
- przystań kajakowa na Cybinie
 - Najbliższe działania na Śródcie
- Koncerty śródeckie
- Śródeckie Anioły 12.12.14r.
- Filmy
- Warsztaty przedświąteczne
- teatr dla dzieci
- warsztaty tynkowania
- mała architektura
- projekt zawierający następujące elementy: OSL na Chwaliszewie, kontynuacja działań na Śródcie, warsztaty/szkolenia, kawiarenki obywatelskie na Śródcie i Chwaliszewie, realizacja inicjatyw oddolnych

Podsumowanie

Uczestnicy warsztatów umówili się na następne spotkanie za 3 miesiące, w lutym 2015 roku na Chwaliszewie jego tematem będzie: „Jak wyłaniać i wspierać liderów społeczności/partnerstw lokalnych w rewitalizowanych podobszarach?”. Jego szczegóły ustali w porozumieniu zainteresowanymi uczestnikami Oddział Rewitalizacji Urzędu Miasta Poznania.

Opracowanie: Monika Komorowska GRA W MIASTO